

CARIERE DE MATERIALE DE CONSTRUCTIE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Maimescu Tatiana

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Potrivit Direcției statistica industriei, energeticii și construcțiilor a BNS, numărul efectiv de întreprinderi cu activitatea principală „Industria extractivă” care au raportat anul trecut au fost - 101, dintre care 2 - extracția petrolului, 39 - cariere de piatră, 38 - piatră pentru construcții, 1- piatră calcaroasă, ghips și cretă, 60 - nisip și pietriș.

Cuvinte cheie : *Cariera de granit si pietris din Soroca, Mina de la Cupcini, Mina de piatra din Cricova.*

Cazul 1:

Cariera de granit si pietris din Soroca SA

Amplasarea: str. Cosauti, 4 Soroca, Raionul Soroca

Anul fondării: 2001

Capitalul current: 345 825 USD

Numărul de angajați ai carierei este de **144** de oameni.

Despre companie

Cariera de granit și pietriș din Cosăuți este amplasată pe panta dreaptă a terasei din lunca văii râului Nistru, la distanța de 0,5 km spre est de la Cosăuți, raionul Soroca, Republica Moldova.

Până în anul 1970, Cariera producea piatră-but. Piatra-but era produsă și încărcată manual în mijloacele de transport. În carieră exista un concasor pentru producerea pietrișului din gresie. Gresia din Cosăuți este o fosilă utilă extrasă pentru producerea pietrei-but, gresiei ce nu corespunde condițiilor tehnice, precum și elementelor arhitecturale și decorative.

Începând cu anul 1970, a fost deschisă Cariera de granit pentru extragerea minereului de granit. În 1975 au demarat lucrările de producere a granitului, odată cu instalarea concasorului pentru producerea pietrișului din granit de fracțiuni mici. Felia orizontală din care se extrage granitul este compusă din patru trepte, grosimea primei trepte este de 10 m, celei de a doua, a treia și a patra – de 12, 12,5 metri.

Din 30 mai, anul 1995 în cadrul întreprinderii a fost întemeiată societatea de acțiuni, iar în anul 2000 întreprinderea a fost privatizată în urma tranzacțiilor bursiere.

SA Cariera de granit și pietriș din Soroca este unica carieră de granit din Moldova, la care se extrage silicatul din roci de munte, o materie primă de calitate înaltă folosită ulterior la producerea betonului armat, la pavarea străzilor și drumurilor. Din perspectiva cantității materiei prime, zăcămintele de granit au fost estimate la 15 milioane de m³, ce corespunde unei cantități totale de aproximativ 40 milioane tone.

Pe teritoriul SA "Cariera de granit și pietriș din Soroca" sunt amplasate mai multe monumente naturale unice. Unul din cele mai frumoase fiind "Pragurile Nistrului". Al doilea monument geologic al naturii ce ocupă o suprafață de 2 ha și poartă denumirea de "Aflorimentul geologic de la Cosăuți". Ambele monumente sunt protejate de stat.

Lucrările de forare în rocile de gresie sunt realizate cu ajutorul sondezei SM-765. Excavarea gresiei este realizată dintr-o singură treaptă. Cea mai mare înălțime a treptei este de 12m. Rețeaua de foraje are dimensiunile de 2,5 m pe 2,5 m. Extragerea granitului este realizată în 4 trepte, înălțimea treptei este de 12-14 m.

Din anul 2009 și până în 2012, acționarii au investit sume semnificative în capitalul propriu cu scopul de a mări de câteva ori productivitatea întreprinderii, în ceea ce privește produsele finite, la momentul actual capacitatea de producție a fabricii constituie:

fracțiunea 0 - 5 mm – până la 30 000 tone lunar;

fracțiunea 5 -10 mm – până la 12 000 tone lunar;

fracțiunea 10 - 20 mm – până la 20 000 tone lunar;

fracțiunea 20 - 40 mm – până la 20 000 tone lunar;

fracțiunea 20 - 70 mm – până la 36 000 tone lunar.

Întreprindere acordă o atenție deosebită calității produselor finite. În acest scop a fost acreditat un laborator al calității, a fost implementat sistemul de management al calității ISO 9001, a fost însușită metoda de producere a pietrișului cubiform folosind concasoare de origine germană.

Întreprinderea produce pietriș de două tipuri de mărci: M1200 ; Pietrișul M100

Cazul 2:

Universul de piatra de la Cupcini

Galeria miniera de la Cupcini funcționează de mai bine de 50 de ani. În cadrul celor patru filiale activează peste 200 de angajați. Zilnic, aici sunt extrase 6000 de coteleti și material precum pietriș fracționat, tuf- piatra și fatade de tigla.

Întreprinderea constă din 3 cariere:

- cariera pentru extragerea gresiei s. Egoreni
- cariera pentru extragerea amestecului de nisip și pietriș s. Vasilcovo
- cariera pentru extragerea amestecului de nisip și pietriș s. Slobozia Cremene

Zacamintul Egoreni de gresie este situat pe panta dreaptă a traseului râului Nistru deasupra văii inundabile, la o distanță de 5 kilometri spre est de satul Cosauti și 1,5 kilometri mai la nord de s. Egoreni, raionul Soroca. În limitele adâncimilor studiate participă sedimentele cununii inferioare și antropogenului. Mineralele zacamintului Egoreni sunt gresiile arcozice ale straturilor Cosauti. Gresiile au învelisul înclinat puțin în direcția Sud-Est și se află la cotele 56,0-58,0. O trăsătură caracteristică a gresiilor este stratificatia orizontală oblică, care se distinge prin textura din straturi subțiri și se referă la roci dezvelite. Gresiile sunt de culoare gri deschis, galben-gri, cu granulație mică și mijlocie. Rezistența gresiilor constituie circa 300 kgf/cm². Zacamintul a fost explorat în anul 1985, iar calculul rezervelor din sector a fost efectuat în 1997. Rezervele au fost aprobate după categoria C1, în volum de 92 mii m³ producție anuală: piatra pentru articole de finisare arhitectonică și piatra spartă. Gresiile corespund cerințelor SP-MD-91-26-012/200 "Piatra spartă" și pot fi folosite ca piatra spartă de marca «50»-«200» și selectiv pentru fabricarea articolelor de finisare arhitectonică. Conform „Clasificării rezervelor de zacaminte” zacamintul de gresie de la Egoreni se referă la grupul 2 de complexitate, iar după decorativitate se încadrează în categoria a treia. La cariera Egoreni se extrage piatra spartă, piatra de lucru și piatra de placaj.

Zacamintul Vasilcovo este situat între satele Trifauti și Vasilcovo, la o distanță de 1,1 km spre nord-vest de s. Vasilcovo și la o distanță de 0,5 km spre sud-est de la s. Trifauti, raionul Soroca. În rezultatul încercărilor fizico-chimice s-a stabilit că roca de nisip și pietriș este constituită în mediu din 49,78 % fracție de pietriș și 50,22 % fracție de nisip. Prevalarea în compoziția pietrișului a rocilor tari este caracteristică pentru toate fracțiile.

Zacamintul Slobozia Cremene de roci de nisip si pietris este situat cu 2 km mai la sud de satul Slobozia Cremene a raionului Soroca. In rezultatul incercarilor s-a stabilit, ca roca de nisip si pietris in mediu din 64,5% fractie de pietris si 35,5% fractie de nisip.

Cazul:3

Mina de piatra din Cricova

Mineral.S.A

Amplasamentul intreprinderi este desfasurat pe un sector de 268 hectare.

Societatea pe actiuni pentru extragerea **blocurilor de constructie** „MINERAL” inregistrata la Camera Inregistrari de Stat pe linga Ministerul Justitiei Republicii Moldova din 17.10.1995, Cod fiscal 1003600060507.

Anul infiintari a primei Mine de piatra din Cricova se considera septembrie 1946. Locurile de munca a minerilor erau luminate cu lampade de alimentare cu gaz si minerii taiau manual cu ferastraul cite 15-20 blocuri mici din piatra naturala.

La sfirsitul anului 1953 s-a introdus extragerea pietrei cu ajutorul masini de taiat piatra inventata de C.Galaninii care a lichidat munca manuala. Datorita acestei tehnologii din 1946 pina 1975 productivitatea extragerii pietrei a fost majorata de 17 ori.

Daca in anul 1953 volumul extras constitua 5000 m3 piatra de constructie ,atunci in 1974-159000 m3 .

In 1975 a fost constituita Asociatia Minelor din or.Cricova, in care au intrat : minele de extragere a pietrei din Cricova, Milesti-Mici,Grigoriopol,Chisinau,Calininsc si Ocnita.

Dupa descompunerea Asociatia Minelor in 1992, mina din Cricova a primit statut de cooperativa de stat pina in 1995 cind a fost inregistrata ca Societatea pe actiuni.

Structura intreprinderii include doua sectoare de productie si trei sectoarea auxiliare la care muncesc 220 angajati .Capacitatea de extragere include 25 masini de taiat piatra.

In componenta intreprinderii sunt doua

sectoare de productie :

Sectoarele de productie

Sectorul „Pascani”

Sectorul „Cricova – 2”

Subdiviziuni

Sectia Auto parc

Sectia Eletrica

Sectia Mecanica

-Sectorul „Pascani” este amplasat la 100 m de la transeul Chisinau-Orhei

-Sectorul „Cricova – 2” este amplasat la 2 km de la transeul Chisinau-Orhei

Livrarea pietrei se efectueaza de la rampa de

Clientii de baza a intreprinderii sunt cele mai

mari organizatii de constructii din RM: SA

„Monolit”, SRL” Maconst-Pri”, SRL

„Glorinal”, SRL„,Conseloc”, SA „Interactiv”,

SRL „Rom-Prim” SA „Ago-Dacia”,SRL

„Stayer”,SRL „Fainex”, dar si persoane

fizice.

S.A.”Mineral” practica urm. genuri de

activitate:

- extragerea pietrei de constructie cu efectuarea lucrarilor in conditii subterane de munca;

- elaborarea , producerea , comercializarea si depozitarea marfurilor de larg consum , a

incarcare la suprafata terestra , incarcatul executandu-se cu macaraua electrica.
In cadrul intreprinderi activeaza un laborator, care lunar efectueaza probe a rocilor privitor caracteristicile fizico-mecanice a acestora.

productiei cu destinatie tehnico- industrială;
- activitate comerciala si de mediere , inclusiv activitate economica externa ;
- utilizarea spatiilor pentru producerea , depozitarea si pastrarea productiei cu destinatie tehnica, agricola si marfuri de larg consum;
- prestarea serviciilor de transport a marfurilor si de pasageri, repararea transportului auto

Concluzie:

In urma studierii a 3 cazuri concrete a carierilor din Republica Moldova am constatat urmatoarele: Dat fiind faptul ca piata constructiilor din Moldova este mai putin dezvoltata, carierile si minele de extragere a materiei prime pentru constructii sunt prezente pe teritoriul nostru, inasa este nevoie de modernizarea tehnologica pentru a avea cantitati mai mari de materiale si a extinde piata materialelor de constructii.

Bibliografie :

Informație publică. Acumulată prin intermediul internetului fiind plasate pe web site-urile:

1. <http://cariera-cosauti.md/docsro.html>
2. <http://md.kompass.com/ru/c/mina-din-cupcini-sa/md012473/>
3. <http://md.kompass.com/c/mina-din-chisinau-sa/md000949/>
4. https://ro.wikipedia.org/wiki/Mina_din_Chi%C8%99in%C4%83u